

TIETOKORTTI

TOIMIVA SIKALA

Kotoisen porsasrehuseoksen raaka-aineet

Porsaiden rehuksi sopii hyvin myös tilaseos, kunhan käytettävissä on sopivia rehuraaka-aineita

Välikasvatusporsaan selvittyä alussa vieroituksen aiheuttamasta ”säikähdyksestä”, rehun hyväksikäyttö on tehokkainta koko sian elämän aikana. Rehuhyötysuhde lähentelee yhtä välikasvatuksen alussa. Rehuannokset ovat tällöin pieniä, vain n. 200 - 250 g päivässä. Kaksi viikkoa vieroituksesta porsas syö jo noin puoli kiloa rehua päivässä ja kasvaa n. 440 g päivässä. Välikasvatuksen lopussa porsas painaa 30 kiloa, syö puolitoista kiloa rehua päivässä ja kasvaa noin 800 g päivässä. Rehuhyötysuhde siis heikkenee vauhdilla ja siksi vieroituksen jälkeinen hyvä kasvupotentiaali kannattaa hyödyntää tarjoamalla maittavaa ja ravitsevaa rehua.

Porsaiden rehussa on oltava riittävästi energiaa ja aminohappoja. Ohran lisäksi on hyvä käyttää vehnää ja kauraa. Valkuaisen saanti voidaan varmistaa kotoisilla valkuaisrehuilla, kuten rypsi-rouheella tai –puristeella, härkävavulla ja/tai herneellä. Täysin ilman kaupallisia rehuja ei kuitenkaan porsasrehua voida tehdä. Kivennäisten, vitamiinien ja välttämättömien aminohappojen tarpeen täytyminen varmistetaan käyttämällä kaupallisia premixejä tai vitamiini- ja kivennäisseoksia ohjeiden mukaan. Paremmun kasvun myös saavuttaa käyttämällä valkuaislähteenä maito-, soija tai perunavalkuaista kotoisten valkuaisraaka-aineiden lisäksi.

Porsasrehun on tärkeää olla maittavaa ja tuoksua hyvälle. Maittavuus varmistetaan kaupallisissa seoksissa lisäämällä makuaineita rehuun. Kotoisissa seoksissa voidaan käyttää happovalmisteita säilyvyyden ja maittavuuden parantamiseksi, mutta myös raaka-ainemäärillä voidaan lisätä maittavuutta. Kaura on rasvaisena maittavaa, mutta toisaalta kuori- ja kuitupitoisuutensa vuoksi täyttävää. Kuorittu kaura on taas erittäin maittava ja hyvä raaka-aine. Herneen, härkävavun ja rypsiuotteiden käyttöä kannattaa rajoittaa ohjeiden mukaan (taulukko 2) niiden sisältämien maittavuutta ja sulavuutta heikentävien haitta-aineiden vuoksi.

Kasviöljyn avulla voidaan lisätä rehuseoksen energiapitoisuutta. Hiivalientä porsaille ei suositella, ei myöskään viljoista ruista. Rikkakasvien siemenet heikentävät maittavuutta ja siksi porsasrehun raaka-aineet tulee seuloa huolella.

Teollisten porsasrehujen raaka-aineiden esikypsennyksellä lisätään rehun sulavuutta. Rehuun lisätyt entsyymit parantavat myös tiettyjen ravintoaineiden sulavuutta ja imeytymistä. Kaupalliset porsasrehut tai niiden raaka-aineet on usein lämpökäsitelty haitallisten mikrobien hävittämiseksi. Kotoisia rehuja ja raaka-aineita käytettäessä mikrobien määrää voi vähentää huolellisella hygienialla, huolehtimalla varastointilämpötilasta ja kosteudesta sekä käyttämällä orgaanisia happoja säilönnässä ja valmiissa seoksessa.

TIETOKORTTI TOIMIVA SIKALA

Kotoisen porsasrehuseoksen raaka-aineet

Porsas on tarkka rehun koostumuksesta. Nykyisten tutkimusten mukaan rakeisen ja jauheisen rehun välillä ei ole suuria eroja syöntimäärissä tai terveysvaikutuksissa, kunhan raaka-aineet on jauhettu oikealla seulalla. Koska porsas tonkii ja nuuskii rehua paljon, on riski että rehua leviää myös karsinan lattialle ja rehukaukalon ympäristöön, mikä on hygienia- ja terveysriski. Pelletöity rehu leviää jauheista vähemmän. Porsasrehun aineiden lajittuminen ehkäistään jauhamalla rehun raaka-aineet kunnolla ja rehusta tehdään mahdollisimman tasajakoista

Porsasrehun kohtuullinen valkuaispitoisuus voi vähentää porsaiden ripulisuutta. Seoksessa on kuitenkin oltava riittävästi puhtaita aminohappoja, vaikka raakavalkuaisen määrää alennettaisiin. Lisäksi rehun liian suuri kalsiummäärä voi lisätä ripulisuutta, koska kalsium puskuroi mahan happamuutta.

Porsasrehun suunnittelu vaatii monen osatekijän huomioon ottamista. Porsasrehun raaka-aineet onkin syytä analysoida huolellisesti ja rehu koostetaan asiantuntijan avulla analyysituloksiin perustuen täyttämään porsaiden ravinnontarve.

Taulukko 1. Viljojen käyttörajoitukset porsasrehussa %:a rehusta.

Vilja	Ohra	Kaura	Kuorittu kaura	Ruisvehnä	Vehnä	Ruis
Käyttömäärä % maksimi	< 30%	< 15%	< 25%	< 40%	vapaasti	ei suositella

Taulukko 2. Rehun raaka-aineiden suurimmat käyttömäärät porsasrehussa, %:a rehusta (Ovr ja kasviöljy %:a energiasta).

	Soijarouhe ja –puriste	Rypsirouhe ja –puriste	Herne ja härkäpapu	Kalajauho	Ovr	Kasviöljy	Vehnäleseet
Käyttömäärä % maksimi	10	7	10	7	15	8	10

TIETOKORTTI
TOIMIVA SIKALA

Kotoisen porsasrehuseoksen raaka-aineet

Sini Perttilä, ProAgria
Päivitetty 21.08.2014

HELSINGIN YLIOPISTO

TIETOKORTTI
TOIMIVA SIKALA

Kotoisen porsasrehuseoksen raaka-aineet

Sini Perttilä, ProAgria
Päivitetty 21.08.2014

HELSINGIN YLIOPISTO

